

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gl. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XII.

V Celovcu, 10. velikega srpana 1893.

Štev. 22.

Slovenska šola v Velikovecu in družba sv. Cirila in Metoda.

Z velikim veseljem bodo vsi rodoljubni koroški Slovenci pozdravili novico, da bo slavna družba sv. Cirila in Metoda v Velikovecu ustanovila slovensko ljudsko šolo. Ta zadeva se je že dolgo motala. Velikovška okolica, ki je vsa slovenska, nema dosedaj lastne šole. Vsi otroci iz slovenske okolice morajo v Velikovške trdo nemške šole zahajati in stariši plačujejo precej visoke šolske doklade v mesto, da se njihovi otroci ponemčujejo in napačno izobražujejo. Okoličani so torej že davno želeli, napraviti si lastno šolo, toda bali so se prehudih stroškov in plačil. Pa ne samo za okolico je bila slovenska šola zelo potrebna, ampak tudi za mesto, kjer je veliko število slovenskih otrok, ki se vsi ponemčijo, ker razun šole po večini tudi na ulici vse nemško govoriti slišijo in sicer tako, da pogosto svoj materni jezik čisto pozabijo. Ako se tedaj slovenska šola v mestu napravi, imeli bodo tudi slovenski mestjani priložnost, svoje otroke izučiti na podlagi maternega jezika, da bodo potem zmožni obeh jezikov.

Listi poročajo, da je družba sv. Cirila in Metoda za šolo kupila prostorno hišo na jako pripravnem kraju sredi Velikoveca. Otroke bodo poučevale šolske sestre iz Maribora, ki so na glasu kot izvrstne učiteljice.

Pri pogledu na ta veseli dogodek je naša dolžnost, da se hvaležno spominjamo slavne družbe sv. Cirila in Metoda, ki je z ustanovo te šole pokazala, da hoče skrbeti tudi za nas koroške Slovence. Če smo se koroški Slovenci že do zdaj z veseljem ozirali na to vrlo družbo in donasali jej svoje seveda bolj skromne darove, je zdaj naša častna dolžnost, da svoje darove za to družbo podvojimo; kajti Velikovška šola bo družbi naložila precej veliko in stalno breme. Do zdaj je družba največ za Trst storila. Zato se pa tudi nikjer ni tako pridno nabiralo za družbine namene, kakor v Trstu in okolici. Tamošnji list „Edinost“ se spominja družbe v vsaki številki po dvakrat, trikrat. Tudi mi Korošci se moramo družbe sv. Cirila in Metoda odslej vsaki dan spominjati, pa ne samo v mislih, ampak tudi z dejanji in darovi, seveda vsak po svoji moči. Več ko bomo za družbo darovali in žrtvovali, z večim veseljem in toliko lažje nam bo ona tudi pomagala. Nikjer pa njene pomoči niso bolj potrebni, kakor smo je mi.

Slava torej vsem vrlim možem, ki so se trudili za to stvar, slava pred vsem slavnemu odboru družbe sv. Cirila in Metoda, slava pa tudi tistim rodoljubom v Velikovecu in okolici, ki so se za to šolo toliko časa poganjali, da so je slednjič dosegli!

Rodoljubi koroški, vi pa pridno nabirajte darove za družbo, da se ne bo nikdar kesala, da je prišla Korošcem na pomoč!

Velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda

vršila se je letos v čedni in domoljubni Sežani blizu Trsta. Došlo je mnogo udeležencev, posebno iz Ljubljane. Vsi skupščinarji so bili polni hvale za družbin odbor. Veselo je tudi, da so Slovenke začele družbo vedno bolj živahno podpirati. Saj je odgoja dece v nežni mladosti naloga materna, zato je le naravna stvar, da se ženstvo zanima za šolske stvari, posebno za male šole, kjer se otrokom ucepijo prvi nauki v srce, ki so čestokrat mero-dajni za celo življenje. Zato pa ne moremo zadostikrat povdarjati, da smo za versko šolo, kjer otroci zajemajo v sebe blažene nauke našega Božjega Zveličarja, kateri jim požlahnjajo srce in so kažipot za vse človeške razmere ter podlaga in temelj časne in večne sreče. Sama národnost nam ne zadostuje, saj vidimo pri Nemeih in Lahih nje odurne izrastke; družba naj svojega verskega značaja nikdar ne spusti iz vida, posebno pri imenovanju novih učiteljskih močij!

Krasen slavolok je pozdravil zborovalce z napisom: „Vam, ki ste naši!“ Hiše so bile ozaljšane s slovenskimi in cesarskimi zastavami. Posebno okusno je bil okrašen vrt domoljubnega župana g. Mahorčiča, kjer je bilo zborovanje in skupna južina. Postonjska godba, spremljana od mnogo ljudstva, čakala je udeležence na kolodvoru ter jih spremila v prijazni trg. Vršili so se navadni pozdravi in odzdravi. Na kolodvoru je imel nagovor veleč. g. družbin predsednik prof. Tom. Zupan. Pozdravil je Sežance in sploh Kraševce. V trgu je bila potem sv. maša, kakor se spodobi za skupščinarje katoliške družbe, ter je bilo v cerkvi natlačeno ljudstva. To in še več družega nam je pač lep dokaz, da družba verskega značaja ne zatajuje. Po sv. maši je bilo zborovanje. Najprej je govoril vlč. gosp. predsednik Tom. Zupan. Naglašal je, da stoji družba na trdnem stalu sv. vere, da pa deluje tudi v domoljubnem, slovenskem duhu; s svojimi knjizicami pa je tudi dokazala, da je zvesta svitli cesarski hiši, torej deluje po starem in edino pravem slovenskem geslu: za vero, domovino in cesarja.

Potem je govoril g. dr. Vitezič iz Istre ter poročal o podobni šolski družbi, ki so jo ustanovili rodoljubi v Istri.

Gosp. tajnik Žlogar, burno pozdravljen, je potem poročal o družbinem delovanju. Iz tega poročila posnamemo, da šteje družba 123 podružnic in 12.000 članov. Ženskih podružnic je že 22 s 3000 člani. Posebno veselo je bilo za nas Korošce poročilo, da hoče družba v Velikovecu ustanoviti slovensko šolo in otroški vrt. Število družbinih dobrotnikov se množi od dné do dné. Prvih kron nabralo se je lepo število.

Gosp. blagajnik dr. Vošnjak poročal je o denarnem stanju. Dohodkov je bilo lani 15.962 gl., troškov pa 13.258 gl., torej je ostalo v blagajni 2704 gl. V vseh letih svojega obstanka je družba nabrala čez 60.000 gl., izdala pa čez 45.000 gl. Pri volitvi tretjine odbornikov, ki mora vsako leto izstopiti, bili so voljeni prejšnji odborniki gg. Hribar, Svetec in Zupan, samo dr. Tavčar se je odborništva branil in zato je bil na njegovo mesto izvoljen č. g. Anton Koblar. Potem je bil za prvomestnika spet več. g. Tomo Zupan izvoljen.

Gosp. Mandič iz Trsta je predlagal, naj se ustanovi slovenska šola v Rocolu. Predlog se je izročil odboru.

Po zborovanju je bil skupni obed. Pri tej priložnosti so se slišali lepi govori in napitnice, ter so se pri tem posebno odlikovali zaslužni rodoljubi gg. Svetec, Hribar, Zupan, dr. Ferjančič in dr. Gregorec. Pri razhodu so topiči veselo pokali in godba je neutrudljivo svirala.

Vrli Sežanci in bližnji Kraševci, ki so došli na shod, ne morejo pozabiti tega lepega dné; pa tudi udeleženci iz vseh krajev Slovenije ne morejo prehvaliti prijaznega sprejema v Sežani in navdušenosti za blagor domovine, ki je navdajala srca vseh skupščinarjev.

Dopisi prijateljev.

(Kronin dar!) V korist družbe sv. Cirila in Metoda so darovali: Matija Vedenik, župnik v Otmanjah, 1 krono; Bošt. Gradičnik, župnik v Bilčovsu, 2 kroni. Na pastoralni konferenci v Kapli na Dravi zbrani gospodje duhovniki darovali so po preč. g. dekanu Matiju Ambrožu 28 kron; Ant. Pelnač, farni oskrbnik v Črni, 2 kroni; Alojzij Božič, Primož Stuller, Tomaž Šepul, Janez Müller, Rok Knez, Martin Obretan, Neimenovan, vsi v Črni, vsak po 1 krono, = 7 kron. Skupaj 40 kron. Lepa hvala vsem darovalcem! Živeli nasledniki!

Iz Celovca. (Dekliška šola pri Uršulinkah.) Med dekliskimi šolami na Koroškem je zavod za deklice pri čast. Uršulinkah v Celovcu, ki obstoji že 200 let, najstarejša. Ker je vodstvo zavoda preponižno, da bi se samo hvalilo, hočemo mi prostovoljno nekaj podatkov priobčiti o tej hvalevredni šoli. Šola je osemrazredna ter ima pravico javnosti. Nune, ki poučujejo, imajo državne izpite (preskušnje) za svoje predmete. Razun navadne, za take šole predpisane tvarine učijo še francoščino,

angleščino, laščino, glasovir in ročna dela. Izgoja je seveda krščanska, pa brez vsake enostranosti in prenapetosti, ter meri na izomiko srca in uma. Gleda se tudi na lepo obnašanje v družbinskem življenju in na take vednosti, ki so potrebne za gospodinje. Hrana je priprosta in zdrava, prostori za stanovanje in spanje so veliki, suhi in svetli; na razpolago je velik vrt in igrališče s primerno telovadbo in lepi sprehodi v okolici Celovški. V slučaju bolezni je na razpolago domača lekarna, hitra zdravniška pomoč in skrbna, prav materna postrežba. Tako je skrbjeno tudi za telesno zdravje učenk. Cene za vso oskrbo so primerno nizke. Zato naj prebivalci glavnega mesta in na deželi mirno zaupajo temu častivrednemu zavodu, kakor so do zdaj. Natančnejši pogoji za sprejem novih učenk se zvejo v Uršulinskem samostanu na trgu sv. Duha v Celovcu.

Iz Št. Jurja pri Celovcu. (Veselje in žalost.) Veliko veselje je bilo pri nas v celi fari, ko so naš domačin č. g. Josip Rozman v naši farni cerkvi, kjer so bili krščeni, 23. mal. srpana t. l. darovali svojo prvo sveto mašo. K tej redki slavnosti prihiteli so ljudje od blizo in daleč. Za duhovnega očeta so bili g. baron Reyer, konservativen graščak na bližnji Hrastovici. Slovesno pridigo v slovenskem in nemškem jeziku pa so imeli č. g. Wakonig, prošt iz Dravograda. Govorili so prav lepo in poučljivo o tem, zakaj da se tako malo domačih mladenčev posveti duhovskemu stanu. Ta dan tedaj je minul srečno in za vse veselo. Pa naše veselje nad mladim gospodom se je kmalu v žalost spremenilo. Samo trikrat še so maševali po tej slavnosti, kar se jih loti huda bolezen legar ali tifus (vročinska bolezen), in zdaj ležijo v postelji, viseči med življenjem in smrtjo. Vsak si lahko misli, kaka žalost je v hiši novomašnika, kjer so toliko let prinašali žrtve za sina in toliko let čakali na veseli čas, ko postane iz njih otroka spoštovan gospod. Naj se Bog usmili uboge matere ter naj jej ohrani vrlega sina, ki je bistra glava, ves vnet za svoj vzvišeni poklic in kot marljiv pisatelj navdušen za blagor in srečo svojega národa.

Iz Štebna pri Bekštanju. (O cerkvi na Otoku. — Nekaj o papežu Piju II.) Bil sem pred kratkim v staroslavni cerkvi Device Marije na Otoku Vrbskega jezera. Med mnogo starinami je tudi v enem stranskih oltarjev imenitna slika sv. Marije z Jezusom v pozlačenem okviru in na pozlačeno dno slikana; ta je imenitna zavoljo starosti. Bila je od papeža Pija II. podarjena, kakor so mi častiti tamošnji župnik pripovedovali. Prišla mi je pripoved od papeža Pija II. in Starotržanov na misel, ktera tu sledi: Enij Silvij Pikolomini, znani tajnik cesarja Friderika IV. in pozneji (od l. 1458 do l. 1464) papež pod imenom Pij II. so bili prej tudi župnik v Starem trgu pri Slovenjem gradu. Ko Starotržani zvedó, da so njih nekdanji, veselih burk polni župnik papež postali, poda se jih nekaj, kakor se pripoveduje, v Rim jim čestitat. Ko pridejo v sobo, kjer papež tuje sprejemajo, niso jih papež Pij II. več poznali, Starotržani se tolažijo s tem, da jih le nočejo takoj pred vsemi poznati, a da bo že pozneje drugači. Ko se prvi Starotržan pripogne, da poljubi papeževe noge, umaknejo slučajno z nogo. Starotržan, misleč, da je to znamenje, da jih papež poznajo, nagovori jih prav po domače: „No, so še zmiraj tak šaljivec, kakor so prej bili?“ Na tem originalnem ogovoru spoznajo papež v resnici svoje ljube nekdanje farane, sprejmejo jih prijazno, in pogostujejo celi teden ter jih konečno bogato obdarovane odpustijo.

Iz Glinj. (Letina. — Slovenske posojilnice.) Kakor se je spomladi kazalo, mislili smo, da bomo imeli slabo letino. Sena se je res malo nakosilo, ali žito na polji je prav lepo zrastle, tako da smo imeli dosti dobro žetev. Hvala Bogu, da nas je obvaroval pred hudim vremenom. Ako nam še turšica in hajda dobro obrodite, potem smemo reči, da smo imeli dobro letino. V našem okraju imamo zdaj tri slovenske posojilnice. Posojilnica v Slov. Plajbergu najdalje obstoji in prav dobro gospodari. Posojilnica v Št. Janžu se tudi prav lepo

razvija. Posojilnica v Glinjah naredi največ prometa, od lanskega čistega dobička je občini zbor dovolil svoto 160 gld. v zelo dobre namene in sicer družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 5 gld., slovenske čitalnici v Glinjah 20 gld. in za prekristen žitočistilni stroj 135 gld. Ta zelo potrebni stroj za kmetijstvo je velika dobrota za vse gospodarje, kateri se ga poslužujejo, kajti kakoršne seme bomo sejali, takošno bomo želi. Torej kmetje, le pridite in očistite seme zdaj za jesensko setev, kateri ste kot udi pri posojilnici v Glinjah, vas ne stane nič. Dovoljeno je tudi drugim kmetovalcem (neudom), le proti malemu plačilu, da smejo priti svoje žito za seme čistit.

Iz Žihpolj. (Kresovi. — Liberalno hujskanje.) Tukaj imamo hude liberalce, ki imajo čudne besede v ustih, posebno o duhovnikih ne vejo nič lepega povedati; zraven tega pa še slovensčino, svojo materno besedo, zaničujejo. Čvekajo pač to, kar so se naučili od Celovških liberalcev, bodisi iz časnikov ali pa iz ustmenih pogovorov; njih lastna modrost pa ni ravno prevelika. Vendar pa hočejo celo občino strahovati in užugati, kar jim pa ne bo obveljalo, kakor so pokazale zadnje volitve v državni zbor. Tudi na večer sv. Cirila in Metoda smo jim pokazali, da se jih ne bojimo in da ostanemo zvesti Slovenci in katoličani: zanetili smo namreč tri lepe kresove. — Našega vlč. g. župnika naši liberalci ne morejo videti in bi ga radi proč spravili; ker so gospod zvest in neomahljiv Slovenec, očitajo jim vsakovrstne grehe. Največ jih to peče, da so župnik prejšnjega cerkovnika iz službe djali. Župnik so pa gotovo tudi vedeli, zakaj so to storili; če se je mežnarju kaka krivica zgodila, saj so sodnije na svetu! Meni se zdi, da se že to ne spodobi, če je mežnar, ki cerkvi služi, liberalce in s tistimi drži, ki župnika sovražijo.

Iz Podkarnosa. (Godovanje.) Na dan sv. Jakoba sta dva vrla moža našega kraja praznovala svoj god. Prvi je g. Jakob Wank, profesor latinskih šol v Olomuci, naš domačin, ki zdaj o počitnicah med nami biva; drugi pa občesposlovan posestnik Jakob Hofstetter p. d. Maček, načelnik požarne straže. Na predvečer dne 24. mal. srpana podala se je požarna straža s pevci pred stanovanje g. profesorja in mu napravila podoknico. Gospod načelnik je pa priljubljenega profesorja pozdravil s primernim nagovorom. Potem smo se vsi skupaj podali v gostilnico, kjer smo se razveseljevali skoraj do rane zore. Veselo smem poročati, da se tudi tukaj zbuja slovensko ljudstvo in se zaveda svoje krvi in krivic, ki se mu godé.

Izpod Obirja. (Občini zbor podružnice.) V goratih in samotnih krajih se človek pri kakem shodu ali veselici ne sme nadejati številnega obiska od ljubih zaradi strmin in jarkov oddaljenih sosedov, posebno tedaj, ako tudi vreme ni povabljivo. Vendar ni zabranil ne sitni dež ter ne drugo nasprotje, da so se udeležili v obilnem številu dne 16. mal. srpana t. l. podružničnega občnega zbora sv. bratov Cirila in Metoda za „Apače in okolico“ zraven domačinov tudi vrli Šmarječani. Ko so bili po sporedu vsi člani podružničnega odbora ter njih namestniki enoglasno zopet izvoljeni, smo slišali od govornikov, med katerimi sta se najbolj dva odlikovala, zastran verske in narodne ljudske šole toliko tehtnih besedij, da se je naša duša, rekel bi, prav napasla v tem oziru koristnega pouka in tudi nedolžne radosti. — Prvi govornik, občeno ljubljani in spoštovani voditelj podjunskih Slovencev, čast. g. St. B., je nam dokazal v jasni, pa veliko obsežni besedi, kako živo potrebujejo dozdaj zbegani koroški Slovenci za svoj obstanek pred vsem domačo šolo. Razlagal nam je prav lepo, kako se imamo zaradi versko-narodne šole iznebiti vsakega premisleka, ter kaj je nam početi, da si priborimo ljudsko šolo in omiko na podlagi sv. vere in milega maternega jezika. Še v drugih rečeh je nam izvrstni govornik povedal marsikteri dober nauk, za kar si je pa tudi pridobil srca vseh poslušalcev. Drugi govornik č. g. A. Š. je nam slikal v živih podobah krščansko izrejo mladine. Djali je, v rahlo otroško srce položiti dobro seme in ga požalhniti, k temu so poklicani najprej roditelji, zlasti matere, za katerimi izrejo otrok nadaljujejo duhovni in posvetni učeni. Opomnil nas je na napačne sisteme ali načela nekrščanskih modrijanov itd. ter je duhovito šibal njih škodljivo vplivanje pri novošegni otroški izreji. Končaje nam je naznanil za izrejo mladine edino pravo pot, ktera drži k časni in večni sreči človeka. Čedna deklica, hčerka podružničnega načelnika, nam je lepo in umevno govorila na čast sv. Cirila in Metoda. Dobrim pevcom iz sosedne Šmarjete, ki so nas s točno izvršenimi pesmami razveseljevali do noči, in ob enem vsem skupščinarjem za njih doneske na pomoč revnih slovenskih otrok, gre topla zahvala z nadejo zopetnega srečnega svidenja.

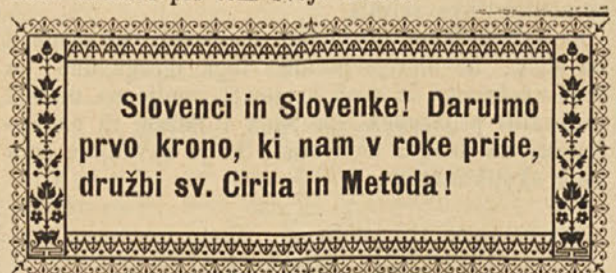
Iz Gorenč. (Kresovi. — Nov dušni pastir. — Toča.) Na predvečer godu Solunskih bratov sv. Cirila in Metoda je tudi naš kraj po-

kazal, da tukaj prebivajo zvesti Slovenci. Na Bisjaški gori smo zažgali lep kres, ki se je daleč videl tje čez široko Podjunsko dolino. Po vseh hribih in gričih so se svetili kresovi. Naj bi nam njih žar pomenil in oznanjeval lepšo bodočnost, kar naj izprosita sv. Ciril in Metod! — V posebno veselje služi nam Gorenčanom, da smo dobili lastnega dušnega pastirja č. g. Jožefa Drdlika. Dobro so nam došli tako za mladino, kakor za odraslene, da nam bodo učenik in tolažnik. — Tolažbe smo tembolj potrebni, ker nas je zadela huda nesreča. Kakor se Vam je gotovo že sporočilo, pobila nam je grozna toča vse poljske pridelke. Revščina je nepopisljiva. Naši kmetje so tembolj siromaki, ker nimajo lastnih drv, ampak jih morajo kupovati od graščine barona Helldorfa. Naši posestniki že lani niso nič pridelali, ker jim je vse ostudni podjed požrl. Letos so morali kupovati žito za seme in za živež in tudi krmo za živino; razume se torej, da so že težko pričakovali novine. Zdjaj je njih up uničen, po vseh hišah je jok in zdihovanje; če se nas Bog ne usmili in dobri ljudje, ne vemo, kako se bomo preživeli to leto. Ljubi „Mir“, oznani in razglasi našo bēdo in revščino po širnem svetu, morda se nas usmilijo vendar nekteri dobrotniki, da nam olajšajo naše žalostno stanje!

Dostavek uredništva. Upravništvo „Mira“ je rado pripravljeno, sprejemati milodare za ta namen in odposiljati jih dotičnim dušnim pastirjem, da jih razdelijo med najbolj uboge.

Iz Šmartna pri Rudi. (Kresovi.) Dovolite še meni, da nekoliko sporočim o lepem večeru dne 4. mal. srpana. Hladil sem se pred hišo, kar zaslisiš streljanje raz Lisno goro. Kmalu se spomnim, da bo drugi dan god sv. Cirila in Metoda. Brž grem v šrambo, kjer sem imel še nekaj smodnika od velike noči. S tistim se podam naravnost na Lisno goro. Kmalu zagledam velik kres na gori, in srce mi je poskakovalo od veselja. Ko pridem na vrh, videl sem veliko ljudi okoli kresa stati. Strelci so bili veseli, da sem jim smodnika prinesel. Streljali smo do polnoči, drugi so pa drva za kres vkup nosili. Bili smo take volje, da smo začeli prepevati slovenske pesmi. Po dolini in po bližnjih gorah pa je bilo videti mnogo kresov in slišalo se je streljanje od vseh strani. Tako lepega večera že dolgo nisem doživel. Naj bi sveta brata Ciril in Metod nam Slovincem izprosila boljše čase!

Iz Doliča na Štajerskem. (Šolske sitnosti.) Dragi nam „Mir“! Blagovoli sprejeti v svoje predale tudi našo pritožbo. Še le deset let imamo novo šolsko poslopje, v katerem je prostora za 80 otrok. Slavne šolske oblasti nam hočejo pa sedaj v glavo utepsti, da je šola že pretesna, ker je menda na papirju več za šolanje pripisanih otrok. Če bi se vendar verjelo, da na tej trditvi ni nobene resnice, in bi se hotelo računati, da jih v resnici dohaja na poldnevni pouk le 45 do 55, v poletnem času pa še tistih nij — tako bi stroškov ne bilo treba ne občini ne deželi. Čujemo pa tudi, da učiteljev ni v obilnosti, in da je še kje drugje večja potreba. Da bi pa otroci iz daljnih težavnih hribov celi dan v šoli ostajali, to je nemogoče. Tukajšne posamezne kmetije in kočje rabijo splošno otroke za pastirje, in vsako zimo, kjer se revščina z obleko in z obutelom zmaguje, otroci številnejše šole obiskujejo, ker jih paša ne zadržuje. Tukaj je pa tudi le edino bedni kmet hribovec, ki potrebuje šolarje za domačo potrebo. Če kdo pa več učenosti potrebuje, naj pošlje svoje sinove v mesta, pa takih je tukaj le malo. Ljudje pravijo, da se hoče razširjenje šole le zato prisiliti, ker bi našli nekteri pri tem svojo korist.

Glasovi nasprotnikov.

Zoper slovensko šolo v Velikovcu.

Odurni, Slovincem do sitega znani uršasti Beljaški list „Deutsche Allgemeine Zeitung“ ščuje na vse pretege zoper nameravano slovensko šolo v Velikovcu ter kliče zoper njo vse koroške Nemce, da celo Nemčijo na pomoč. O družbi sv. Cirila in Metoda piše judovsko-liberalni list v svoji št. 62 sledeče predzre in lažnjive besede: „Ko bi kdo hotel Ciril-Methodovo družbo primerjati z nemškim šulferajnom, storil bi veliko krivico najimenitnejši napravi, ki so jo avstrijski Nemci iz lastne moči ustanovili. Nemški šulferajn je le za brambo (??), slovenska šolska družba pa le za boj (??!). Nemški šulferajn se je ustanovil, ko je vlada zatirala (?)

Nemce; slovenska šolska družba pa je izrastla iz slovsanske prevzetnosti (!), ko je Slovanom prizajna vlada pospeševala izumljenje nove slovensčine, razširjevala (?) slovensko jezikovno okrožje in slovanstvo porivala kot klin v nekdanjo trdo nemška tla. Nemški šulferajn je stvarjen za samobrambo, slovenska šolska družba pa je otrok narodne prešernosti (prevzetnosti); prvi ima namen, braniti dragoceno zapuščino (nemških) očetov druga pa sega s silo in zvijačo po tujem blagu“ (!!!). Kolikor besedij, toliko nesramnih lažij! Kar list tukaj o naši družbi piše, velja le za šulferajn, in kar piše o šulferajnu, velja za našo družbo. Naša družba ne sili in ne vabi v svoje šole tujih otrok, ker ima še za svoje domače premo prostora; nasprotno pa nemški šulferajn najrajši sega po slovanskih otrocih, da bi jih ponemčil, za nemške otroke se pa ne briga. Za to imamo živih dokazov dovolj: šole nemškega šulferajna na Štajerskem so napolnjene s samimi slovenskimi otroci, in ravno taka bo najbrž tudi na Kranjskem. Iz čeških dežel imamo enaka poročila. Najprej se je ustanovil nemški šulferajn, in še le pozneje so Slovenci za brambo ustanovili šolsko družbo. Nesramna je laž, da je družba sv. Cirila in Metoda izrastla iz narodne prevzetnosti, ali da bi si privajala tuje blago. Nasprotno vsi vemo, da jo je rodila krvava potreba in da bi vesela bila, ko bi mogla ubraniti, kar je za njo; da bi segala po tujem blagu, toliko ne zmorejo njene moči. Take laži zamore le časnik trobiti v svet, ki je ali popolnoma neveden, ali pa brez vse sramožljivosti. Po svojem smešno-surovem načinu piše list naprej, da bo Velikovška šola „baklja“ (Brandfackl), s katero hočemo Slovenci podkuriti vso spodnjo Koroško in s tem pokončati slavni „koroški mir“. Velikovčane kliče na noge, naj to šolo zabranijo. Ako to storijo, hoče jim list blagodušno odpustiti, da niso zabranili nekdanj izvolitve ministra Pino-ta. Kdor bi svojega otroka v slovensko šolo pošiljal, tega naj se vsi ogibajo, kakor bi kugo imel! Vsa Koroška in vsi Nemci celega sveta, se usti listič prav po judovsko, bodo Velikovčanom čast in hvalo vedeli, ako zabranijo to šolo! Radovedni smo, kaj bodo Velikovčani počeli, da izpolnijo vroče želje Beljaškega lista? Zakaj jim modri list ni sam podal nekaj dobrih nasvetov in naukov, kako bi se ta šola zabranila. Hujskanje, ščuvanje zoper tiste Velikovške mestjane, ki bi otroke v to šolo pošiljali, nič ne pomaga, kajti šola je v prvi vrsti namenjena za otroke iz okolice, tega modrijani Beljaškega lista seveda ne vejo. Tudi nasvetovani pripomoček, da naj bi nemški turnarji in nemški pevci v Velikovcu par veselie napravili, da bi Velikovčane bolj na nemško stran navezali, ne bo na slovenske okoličane nobenega utisa napravil, kajti oni se ne brigajo nič za take veselice. Beljaški list pravi, da Velikovce še nikdar ni bil v tako veliki nevarnosti. Človek bi mislil, da so že Turki v Podjunski dolini, pa je le ta uboga slovenska šola, pred katero imajo tak strah. Ko bi ti ljudje vendar spoznali, kako so smešni!

Nemškutarski „parteitag“ v Celju.

Nemškutarji so si povsodi podobni; kakoršni so koroški, taki so tudi štajerski. Po štajerskih mestih je dosti takih ljudi, ki so se še le pred kratkim nemško naučili, ali pa še zdaj dobro ne znajo, in vendar se štejejo med „Nemce“. Drugi so spet, ki so sicer v mestu po nemško izrejeni, pa njih stariši so bili še Slovenci, oni so tedaj slovenske krvi in nemajo pravice, prištevati se pravim Nemcem. Taki polovičarji, namreč nemškutarji in na pol-Nemci so pretečeni mesec v Celju napravili neki shod, „parteitag“ imenovan. Na tem shodu so odkritosrečno povedali, kako si želijo naše dežele, Štajersko, Koroško in Kranjsko, uravnane, da bi bilo njim po volji. Ker so se tudi koroški liberalci in nemškutarji tega shoda razveselili in s tem pokazali, da so s štajerskimi nemškutarji enega srca, zato je vredno, da povemo, kaj se je na tem shodu sklenilo, to se reče, sklenilo se ni, ker za to niso oblasti imeli, ampak le svoje želje so povedali in nam spoznati dali, kako bi se nam godilo, ko bi ti ljudje spet vso oblast v roke dobili.

Ti ljudje bi radi, naj bi bilo tako kakor včasih, ko je bilo po uradnih in šolah vse nemško, ko je le tisti kaj veljal, kdor je nemško znal, Slovenec pa je bil zavržen, komaj dober za hlapca, pastirja in prostega vojaka; in ko slovenska beseda ni našla nikjer veljave in prostora. Slovenec naj bi bil za Nemca in nemškutarja kakor ene vrste domača živina, ki bi za njega delala in ga redila, sama pa pri trdem živela. Slovenec ne bi smel postati kaj višega, ker boveda ni vreden belega kruha. Državne osnovne postavbe, ki določujejo, da ima Slovenec enake pravice z Nemcem, nemajo pri teh možakarjih nobene veljave; ko bi šlo po njih željah, morale bi se precej ob veljavo djati. Čeravno je v naši državi le ena tretjina nemška, dve tretjini pa slovanski, rekli so vendar modri možje v Celju zbrani, da mora država samo za Nemce skrbeti,

da je to prva potreba in prva dolžnost vladnih mož. Ko bi pa vlada to storila, bilo bi ravno tako, kakor če bi kmet, ki ima tri njive, rekel: samo eno njivo bom posejal, dve bom pa ležati pustil, naj ji mah in plevel preraste! Ali bi ne bil tak kmet nespameten in slab gospodar? Srednje šole hočejo vse nemške imeti, da se ponemčijo vsi omikani Slovenci. Pa tudi male šole, so rekli, morajo po mestih čisto nemške biti, pa tudi kmečki otroci po deželi se morajo nemščine učiti. Ko bojo potem vsi Slovenci vsaj za silo nemški znali, potem se lahko povsod nastavijo nemški uradniki, da pridejo nemški sinovi k dobremu kruhu, in se jim ne bo treba slovensčine učiti. Slovenski sinovi pa naj ostanejo pri trdem in slabo plačanem delu, za katero so rojeni. Da se v „nemška“ mesta, so rekli, ne privleče preveč slovenskih poslov in rokodelcev, treba je za to skrbeti, da se privabijo nemški posli in rokodelci v naše kraje. (Če jih bodo le dobili?) Po uradnih, pravijo, se mora vse nemško pisati, in kar je slovensko pisano, se še ne sprejme, ampak v koš vrže ali pa nazaj pošlje. Duhovščini so napovedali vojsko, če se ne bo poganjala za nemškutarijo, in če jih ne uboga, postanejo vsi — lutri. (Za katoliško cerkev to ne bo velika zguba, ker že zdaj ne marajo veliko za verske reči.) Na zadnje so poklicali zgornje Štajerce in Gradčane na pomoč zoper hude Slovence. (Ker imajo pa zdaj nemški Štajerci ravno žetev in veliko družega dela na polju, ni verjetno, da bi prišli z vilami in kosami ubogim Celjanom na pomoč, katerim nobeden nič žalega noče.)

Geslo teh ljudij je pač: Vlada, tepi Slovence, in če jih ne tepeš, te bom mi nadlegovali s svojim jokom in stokom in kreimženjem ustnic. Tako delajo vsi razvajeni otroci.

Politični pregled.

Liberalcev se je lotil velik strah, ko je „Linzer Volksblatt“ prinesel vest, da bo državni zbor v kratkem razpuščen. Bojijo se namreč, da bodo zgubili mnogo poslancev, ker ljudstvo ne mara več za liberalce in njihove nauke. Po vseh listih je zdaj razgovor o novih volitvah, in ugiba se, ktere stranke bi utegnile kaj pridobiti ali zgubiti. Mi nemamo zanesljivih poročil, ali vlada res misli na razpuščenje državnega zbora ali ne; ker poznamo grofa Taaffeja kot omahljiveca, ki se rajši zadovolji z malimi pomočki ter se boji odločnih korakov, bi skoraj rekli, da v razpuščenje državne zbornice ne verujemo radi. Vendar ne bo škodovalo, ako se Slovenci že za časa pripravimo za nove volitve. Na Koroškem moramo skrbeti, da dobimo vsaj enega poslanca. V katerih občinah je nevarnost, in ktere bi se dale še pridobiti, to rodoljubi sami vejo, naj torej še pravočasno pripravljajo tla; kajti v zadnji uri se ne dá veliko več storiti. V odločen boj se moramo podati tudi v južno-štajerskih mestih Celske skupine; pa tamošnji rodoljubi so že sami dovolj delavni in ne potrebujejo, da bi jih drugi priganjali. Veča nebrižnost pa je na Kranjskem zastran velikega posestva. Tam bi se dala za Slovence dva mandata pridobiti, ko bi kranjski rodoljubi vse moči napeli v ta namen, namesto da se med seboj prepirajo. Spominjamo se, da so pri prejšnjih volitvah za Bleiweisovih časov liberalni graščaki le za malo glasov zmagovali. Po Bleiweisovi smrti se pa narodnjaki niso več zmenili za veliko posestvo in število slovenskih in konservativnih glasov se je močno skrčilo. Z veliko vneemo in neutrudnim delom pa bi se dala ta zamuda morda še popraviti. — Pri obrtni enketi, to je na shodu rokodelcev iz vseh avstrijskih dežel, kjer so se posvetovali, kakošne postave bi zamogle rokodelcem še na noge pomagati, pokazalo se je, da obrtniki ne marajo več za laži-liberalne nauke, kateri so kmeta in obrtnika skoraj že na kant spravili. Velika večina zborovalcev se izreka za take postavne določbe, kakor jih konservativna stranka že davno priporoča. Zato pa liberalni listi od same jeze nočejo nič pisati o tem obrtniškem posvetovanju. Želeti bi le bilo, da bi obrtniki po mestih tudi pri volitvah pokazali, da so spoznali škodljivost laži-liberalizma; toda ravno pri mestjanih se kaže velika politična nezrelost, kajti par liberalnih fraz ali pregovorov zadostuje, da vsi letijo in volijo liberalnega poslanca, ki potem glasuje za Jude in velike bogataše, ki s svojimi tovarnami male rokodelce zadušiti grozijo. — Pri ministerstvu se izdeluje nova postava za lokalne (kratke) železnice. — V Brnu na Moravskem, kjer je veliko tovarn, torej tudi mnogo delavcev, zbralo se je 10.000 delavcev ter so zahtevali občno volilno pravico. Sploh delavci vedno glasneje ponavljajo to tirjatev. Kaj mi o tem mislimo, smo že večkrat povedali. Tako hitro pač še ne pride do tega; bolje bi bilo, volilni red predelati v drugih ozirih. Morda bo vlada sama prisiljena to storiti, ker jej pri sedanjem volilnem redu ni mogoče, ustvariti si stalno večino v zbor-

nici. — Velik shod so napravili Rumunci v Sibinju na Erdeljskem. Razgovarjali so se o vseh krivicah, ki jih imajo trpeti od strani Madjarov in ogerske vlade ter sklenili, da se tudi zanjaprej ne udeležijo volitev v ogersko zbornico, dokler se razmere ne zboljšajo, pa do tega je le malo upanja, če kaka viša moč vmes ne poseže.

Papežev list „Moniteur de Rome“ piše, da je sv. stolica Rimsko pripravljena, pravoslavni (grški) cerkvi pustiti njeno samoupravo, da si smejo sami izvoliti skofe in patriarhe, samo da se Rimu podvržejo. Sv. Oče papež pridržijo si samo pravico potrjevanja izvoljenih cerkvenih knezov. Bog daj, da bi se to združenje doseglo v čast Božjo in na korist izhodnih narodov, zlasti Slovanov! — V Belgiji se izdeluje ojstra postava zoper dvoboje. — Na Francoskem bodo 24. t. m. volitve za državni zbor. Na željo sv. Očeta so se zvezali različni monarhisti s katoliškimi republikanci, tako da si bote le dve veliki stranki nasproti stali: verska in brezverska. Bog daj, da bi zmagala prva, ker to bo sreča za Francijo in za celo Evropo! — Kmalu bi bilo prišlo do vojske med Francozi in Siamci v Aziji, ker so poslednji napadli in oropali neko francosko ladijo. Francoske vojne ladije so zasedle vse Siamske bregove ob morju ter grozile, da začnejo streljati v morská mesta, ako Siamski kralj ne plača toliko in toliko odškodnine. Siamci so se zbalí in vse plačati obljubili, kar je Francija zahtevala. To je še sreča; kajti že so začeli svoj nos v to reč utikati Angleži, kateri hočejo gospodariti po celem svetu in so se grozno bali, da bodo Francozi Siamsko kraljestvo v svojo vrečo pobasali. — Gospodarska vojska se je začela med Rusijo in Nemčijo. Rusija je namreč povišala carino na vse izdelke, ki se uvažajo iz Nemčije v Rusijo. Ta neprijazni ukaz je nevarno znamenje; gospodarske vojske se sicer izbojujejo brez prelivanja krvi, pa včasih rodijo toliko medsebojne mržnje, da se iz nje izcimi resnična vojska. — Na Angleškem je bila postava „homerule“, ki obeta Ircem svobodo in samoupravo, v spodnji zbornici po hudem boju sprejeta. Največ zaslug za to zmago ima 84letni državnik Gladstone. S tem pa Irska še ni rešena. Postava se mora potrditi še v gosposki zbornici, do česar pa ni nobenega upanja. Če se tam zavrže, imel bo slavní minister Gladstone še dosti dela, prej da jo reši. — Ustaja je buknila v treh okrajih Brazilije. Punt se hitro širi.

Gospodarske stvari.

Pomanjkanje krme. Poročila, ki prihajajo iz Nemškega, Francoskega in Angleškega, pravijo, da je tamkaj vsled spomladanske suše veliko pomanjkanje krme. Radi tega pa tudi cena živini vedno bolj pada, kajti vsak želi prodati, malokdo pa kupiti. Ker je pa v teh državah mnogo takih, ki živé le od živinarstva, katero sicer v dobrih letih mnogo dobička dá, zato so vsi ti letos v toliki sili, da jim preti pogin, ako ne dobé še o pravem času od države pomoči in izdatne podpore. Poroča se tudi, da že s senom naložene ladije prihajajo iz Amerike. Tudi v Avstriji je suša veliko škode naredila in to zlasti na Češkem, kjer se je vseskozi prav malo sena dobilo. Pa tudi v drugih kronovinah se je mnogo manj nakosilo, nego druga leta. Zato se bode pa najhitreje izvoz krme v inozemstvo od vlade prepovedal. (Se je že zgodilo. Op. uredništva.) Taka prepoved je sicer z ozirom na občno pomanjkanje krme potrebna in opravičena, vendar pa tudi nekoliko krivična, kajti je tisti, ki ima kaj prodati nekoliko oškodovan, ker bi lahko svoje blago v inozemstvo morebiti dražje prodal, nego je bode doma. Vsekako pa vse to kaže, da bode imela krma letos precej visoko ceno ter jo bode sploh težko dobiti. Zato pa svetujemo vsem tistim, ki redé dosti živine, da vsejejo nekaj krmskih rastlin, od katerih dobé potem še letos eno košnjo. Take rastline so graščica, kavkaški ječmen, prosó pomešano s turšico in še druge. Vsekako bi te setve še mnogo krme dale ter marsikterege obvarovale, da mu ne bode treba svoje živine oddati pod vsako ceno. Pa tudi varčiti bode treba s krmo, kolikor se dá. Pazi naj se, da živina vse čisto pojé in ne meče pod noge, da se sploh krma ne trati. Zato se naj živini enkrat le toliko dá, kolikor more snesti, kajti, če se polaga preveč ob enem, kakor se to pri nas kjer bode godi, tedaj se krma navleče preveč hlevskega duha in živinske sape, in živina ne mara več zanjo. Na ta način se dostikrat toliko prelasta pokvari, da bi se z njim lahko še dokaj glav živine preredito.

Razna slama pa, ki se ali že sama, kakor turščevina, ali pa s senom pomešana, daja živini, se naj tako drobno zreže, da jo zamore živina prav do čistega pojesti. Po leti se tudi lahko polaga hrastovo in bukovo zelenje, v jeseni pa po trgatvi obrano tršno listje, kakor se je to popred, dokler je bila trta še zdrava, povsod godilo. Tudi odpadlo sadno listje se naj v jeseni skrbno pograbi in po-

spravi, o sili bode tudi dobro zlasti za drobnico. Bodi torej vsakega gospodarja skrb, da si kolikor mogoče pomaga, ter ohrani potrebno živino že kakor more, kajti, ko bi prihodnje leto dovolj sena prirastlo, tedaj bode živina zopet visoko ceno dobila. Da-si smo tudi v slovenskih pokrajinah dosti manj krme dobili, nego druga leta, tako vendar pri nas sila še ni tolika; nego drugod, in če priraste še kaj otave, kar je upati, in če potem s krmo tudi prav varčno ravnamo, tedaj bodemo potrebno živino že še prerediti, ne da bi jo morali tako rekoč pod nič oddati. „Slov. Kmet.“

Vprežno živino obvaruješ žuljev tako-le: Komati ali leseni jarmi živino posebno radi ožulijo ob vlažnem, deževnem vremenu. Zato pomôči take dni volu vrat s žganjem na tistem mestu, kjer bi se znal žulj narediti, potem pa še z milom (žajfo) namaži. Če mora vol ves dan v dežji delati, treba je to opoludne ponoviti. Zvečer pa vrat nekoliko pomazi s terpentinom. „Dom.“

Novičar.

Na Koroškem. Svitli cesar so podarili vasem Lipa in Peče 100 gld., požarni brambi v Podsinji vasi pa 50 gld. — V Borolah pri Zili je majhen otrok o petih zjutrah umrl in deli so ga na pare. Ob devetih se je pa spet zbudil in začel gibati se, toda čez nekaj minut je otrok v resnici umrl in vsi poskusi, oživiti ga, so bili zastoj. — Občina Goriče na Zili nema zdaj nobene gostilne, kjer bi se žganje točilo. To je posnemanja vredno. — Žitna letina je v Ziljski dolini bojda prav dobra. — Celovski mestni odbor je volil poseben odsek, ki se bo pečal z zadevami lokalne železnice iz Celovca v Košentavro. Ob enem bo pa tudi dregal Kranjce, da zgradijo lokalno železnico iz Kranja v Trzič. Tako mislijo pot zglediti Ljubeljski železnici. — V Dravo je skočil Jože Koprivnik p. d. Ožboltič iz Apač. Našli so ga še le čez devet dnij. — Naš 7. pešpolk odide 24. t. m. k vajam na Oggersko. Ko bodo vaje končane, pada se naravnost v Gradec, kamor je premeščen. Štajerski polk iz Gradea pride v Ljubljano in kranjski polk iz Ljubljane v Celovec. — Darilo č. g. Vertota za po toči poškodovane ne velja na Šmihelsko faro, kajker je bilo v „Miru“ vsled pomote naznanjeno, saj v Šmihelu ni bilo toče, ampak za Plibersko in Št. Miklavško faro (Gorenče).

Na Kranjskem. V Ljubljani mislijo ustanoviti društvo za podporo odpuščenih jetnikov. — Pri Udmatu so mrtvega otroka iz vode potegnili. — Toča je pobila v Krašenski in Češnjski občini. — Železnica iz Ljubljane v Kočevje bo kmalu dodelana. — Novo mašo so imeli v Vodicah. — V Velikih Laščah so praznovali zlato mašo č. g. J. Gruđen, upokojeni župnik Turjaški. — Nove posojilnice se bodo ustanovile v Mokronogu in v Trebnem. — Kamniški dekan č. g. Oblak so postali častni korar. — Novo mašo so imeli v Horjulu. — V Logatecu sta dva otroka utonila. — V Vipavi snujejo kmetijsko in obrtno društvo. — Zlato mašo so obhajali stolni prošt č. g. Klofutar. — Lepo so počastili g. dekana Kožuha v Stari Loki v spomin, da so tam že 25 let. — „Národne biblioteke“ so pri gosp. Kraju v Novem mestu izišli zvezki 47 do 53. — Gosp. dr. Homan pride za okrajnega zdravnika v Radeče na Dolenjskem. — Veliko hiralnico bo zgradila in uzdrževala kranjska hranilnica. — Obrtna šola za lesene izdelke v Ljubljani je štela to leto v 4 razredih 56 rednih in 14 izvanrednih učencev ter 46 učencev risarske šole. Šola za vezenje in čipkarstvo pa je štela 34 rednih in 26 izvanrednih učenk. — V Idriji se snuje katoliško delavsko društvo. — Mestno hranilnico bodo napravili tudi v Škofji Loki. — V Metliki bolehalo za legarjem.

Na Štajerskem. Srebrni križec s krono je dobil od svitlega cesarja učitelj Županek v Loki pri Zidanem Mostu. — V Ptujem se je ustrelil pisar Sieber. — Toča je pobila okoli Ormoža. — Doktor sv. pisma je postal č. g. Fr. Janežič. — Pri Ljutomeru so zasledili trtno uš. — Tepli so se v Št. Pavlu v Savinjski dolini, in je bil kmet M. Taberšek ubit. — Štajerski deželni šolski svet bo v Ljutomeru vendar le ustanovil nemško šolo.

Na Primorskem. Nepoznan dobrotnik je Tržaškemu županstvu izročil 11.000 gld. za dobrodelne namene. — V Solkanu se bo ustanovilo slovensko pevsko društvo. — Novo poštno palačo so zgradili v Trstu. — Demantno sv. mašo so v Gorici obhajali č. g. Anton Ukmar, upokojeni vikar.

Po drugih deželah. Cesarjev brat, nadvojvoda Karol Ludvik obhajal je letos svoj 60. rojstni dan. — V Kraslovi na Ruskem je pogorelo 300 hiš; 20 ljudij je konec vzelo. — V Jorkspiru na Angleškem so se v rudniku plini užgali in so zadušili 136 delavcev. — V Zagrebu hočejo napraviti tovarno za sladkor in drugo za papir. — Pri Ludbregu je neka kmetica porodila trojčke, ki so vsi zdravi. — V Albonu na Francoskem se je raz-

letela dinamična tovarna; devet je mrtvih, 20 ranjenih. — V Zagrebu je 600 zidarjev ustavilo delo.

Raznoterosti.

Židje v Avstro-Ogerski. Zadnja statistika kaže, da imamo v Cislitaviji 1.143.305 židov. Od teh živi v Galiciji 772.213, v Dolnji Avstriji 128.729, na Češkem 94.179, v Bukovini 82.717, na Moravskem 45.324, v Šleziji 10.042 itd. (Koliko jih je v nas, o tem govoriča molči). V Translitaviji je 725.222 židov, o katerih je na Hrvaškem 17.621, na Reki 589. Pomnožili so se v teku 10 let za 80.908, v 40. letih za 357.697 duš. — Na Ogerskem množé se strahovito. V Pešti bilo jih je 1890. leta 103.317, danes jih je naravno mnogo večje število. Na Dunaju živi 158.490 židov. Po tem izkazu je v Pešti sleherni peteri stanovnik žid, na Dunaju pa vsaki trinajsti. V Černovicu, Lvovu in Krakovem pa je celó vsaki tretji prebivalec žid! — Po vsej Evropi raztresenih je 6.800.000 židov.

Koliko je na svetu raznih jezikov? Izračunilo se je, da je na celém svetu 3064 raznih jezikov in več kakor 1000 ver.

Društvo debeluhov. Na svetu so res razna društva. Tako na primer je društvo, katerega udje so se zavezali ne ženiti se; v Londonu na Angleškem je celó društvo, katerega udje so hudodelci, ki so prišli iz ječe. K takim posebnim družtvom se je pridružilo novo. V Antwerpenu se je ustanovilo društvo, čigar ud more biti samo oni mož, kateri tehta vsaj 100 kil.

Največji hleb sira. Na razstavo v Čikago so pripeljali in Perthu v državi Ottava v severni Ameriki hleb sira, ki tehta 22.000 funtov.

Imena v številkah. Na Avstrijskem je en milijon 834.700 oseb, katere imajo ime Francé; ime Jožef ima 1.389.000 ljudi, Antonov je 620.000, Karolov 830.000. Izmed ženskih imen je največ razširjeno ime Ana; to ime nosi 1.780.000 oseb; Moje je 1.652.000, Rez pa 1.260.000.

Demanti na zvezdah. Kakor je znano, demant je najdražji kamen. — Učeni možje so pa zdaj dokazali, da snov, iz katere so zvezde, ima v sebi demanten prah. Leta 1886. je na Ruskem padel na zemljo meteor v njegovem kamenu se je našlo 1% demantnega prahu. Le škoda, da še nihče ni našel pota na zvezde. Na zemlji je demantov zmirom manj in manj in na zvezde po nje — je vendar malo predaleč!

Najstarejši šnofalci tobaka. Najstarejši šnofalci so Portugalci. Že l. 1663. se je na Portugalskem tako šnofalo, da je kralj Alfons VI. daroval enkrat vsakemu vojaku dva funta tobaka. Tudi na Španjskem se je toliko šnofalo, da je papež Inocencij VIII. l. 1624. šnofanje v cerkvi prepovedal.

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Vč. gosp. Lovro Walder, mestni župnik v Wolfsbergu, je imenovan za dekana in konsistorijskega svetovaleca; dosedanji dekanijski oskrbnik vč. g. Jožef Hausberger, župnik v Šmarji, je postal knezoškofijski duhovni svetovalec. Faro Št. Lenart pri sedmih studencih je dobil č. g. F. Bergman, župnik v Št. Jurju nad Zilo. — V Marijanišče je bilo na novo sprejetih 43 rejencev, in sicer v I. razred 35, v II. razred 3, v IV. razred 2, v V. razred 3. Po narodnosti jih je 26 Nemcev in 17 Slovencev.

Poslano.

Slavno uredništvo!

Na dopis „Iz Bilčovsa“ v zadnji številki „Mira“ usojam si tukaj par vrstic Vam doposlati. Ni res, da bi bil jaz 29. mal. srpana zabranil zvoniti, marveč, ko sem videl, da se hudourje približuje, pošljem dečko k mežnarju veleč zvoniti, in zvonilo se je skoz in skoz.

Zastran dveh žensk, kateri po porodu niste bili „vpeljani“ — to se je zgodilo pred 2 ali 3 leti — ni moja briga, zakaj niste prišli? Da imajo tukajšnji ljudje trdno vero, duhovnik more če hoče hudo uro (točo) narediti ali pa ubraniti, je žalostna resnica! Dovoljsem Vam, kolikor tukaj rečenega, za natis porabiti. Ni mi vse eno, kar ljudje mislijo in govorijo!

Boštjan Gradičnik, župnik.

Za grobni spominek dr. Lutmana darovali so do sedaj sledeči čast. gospodje:

V 17. šte. „Mira“ izkazano	95 gld.	50 kr.
J. Marinič, proš v Dobrlivesi	3	—
Š. Bauer, župnik na Peravi pri Beljaku	—	50
A. Klemenčič, župnik v Borovljah	2	—
L. Zablačan, na Trati pri Glinjah	1	—
J. Cvenkl, v Ljubnem pri Podnartu	1	—
Skupaj	103 gld.	— kr.

Loterijske srečke od 5. vel. srpana.

Linc 21 23 46 20 41

Trst 81 28 64 77 70

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	—	6	20
rž	4	—	5	—
ječmen	3	45	4	30
oves	3	—	3	80
hejda	5	40	6	80
turšica (sirk)	4	10	5	10
pšeno	7	—	8	75
fižol	—	—	—	—
repica (krompir)	1	—	1	45
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. 40 kr. do 2 gld. 80 kr., kisló 1 gld. 80 kr. do 2 gld. 50 kr., slama po 2 gld. — kr meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 70 do 75 kr. kila, maslo in puter po 95 do 105 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 30 do 33 gld. stari cent.

Kuharica,

ki pozna tudi kmetijsko gospodarstvo, išče službo. Rada bi prišla v kak farovž. Stanuje v Celovcu, Stauderplatz št. 1.

Dva študenta

se sprejmeta na hrano in stanovanje v neki družini, katere gospodar tudi slovensko zna. Vpraša naj se v Löfflerjevi hiši. (Pfarrhofgasse hiš. št. 2. pri tléh.)

Trgovina.

Podpisani bi kupil ali v najem vzel prodajalnico ali za to pripravno hišo, če tudi z malim zemljiščem, blizo farne cerkve kje na deželi.

F. Novak,

trgovec pri sv. Duhu, pošta Leutschach na Štajerskem.

Oznanilo.

Bratovščina vednega češčenja presv. Rešnjega Telesa in priskrbovanja cerkvene oprave za revne cerkve bo letos zopet priredila razstavo cerkvene oprave v hiši katoliških rokodelskih pomočnikov v Celovcu. Slovesno odpretje bo dné 1. kimovca ob 11. uri dopoldne, in traja razstava do 4. kimovca Darovi za revne cerkve se s hvaležnostjo sprejemajo.

Garantirano pristen brinjevec

prodaja **Anton de Gleria**, trgovec v Logatecu, v zavojih po 3 litre za 4 gld. 50 kr. proti poštnemu povzetju. Na debelo se daje še boljši kup.

Gospod Ig. Heller

na Dunaju. II./2. Praterstrasse št. 78.

Pošljamo z ob enem oddano poštno nakaznico znesek za poslani nam univerzalni podzemeljski plug E. U. P., kar prosimo nam k dobrem vpisati in potrditi.

S plugom smo jako zadovoljni, ker prav dobro ustreza svojemu namenu.

Tudi je močnejši in trpežnejši, kakor drugi enake vrste, katere smo imeli priliko si ogledati. Štejemo si toraj v prijetno dolžnost, Vašo slavno firmo vsestranski priporočati.

Gotovlje, dné 12. mal. srpana 1893.

Društvo „Kmetovalec“
v Gotovljah. **Tone Goršek**,
predsednik.

Lepa kmetija

na ravnem, čisto novo pohišstvo, 30 oralov sveta, ki obstoji iz njiv, travnikov, zaraščenega gozda in lastnega pašnika, vse zemljišče v enem kosu, se prodá za 4400 gld., 2000 pa lahko na hiši ostane. Prodá se tudi tako, da nekaj zemljišča (kakih 10 oralov) še lastniku ostane; potem se dobi kmetija seveda boljši kup. Več pové uredništvo „Mira“.

V zalogi tiskarne družbe sv. Mohorja v Celovcu dobiti je v mali obliki molitev:

Tri božje čednosti,

kakor so jih slovenski verniki na Koroškem povsod moliti navajeni. — 100 iztisov velja 30 kr., po pošti prejetih 40 kr.

Lekarna Trnkóczy-ja

zraven rotovža v Ljubljani
prodaja in vsak dan s prvo pošto razpošilja

Marijacejske kapljice za želodec

zdavno preverjeno in znano zdravilo s čvrstilnim in krepišnim uplivom pri motenem prebavljanju, pri krču v želodcu in zabasanju.

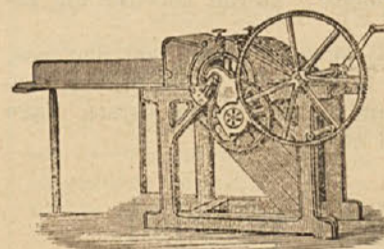
1 steklenica velja 20 kr., 1/2 tucata 1 gld., 1 tucet 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

Kmetijski stroji.

Kdor potrebuje kak kmetijski stroj, naj se obrne naravnost na tovarno

Konrada Prosch-a,

kolodvorska cesta v Celovcu,

kjer se dobijo naj-novejše mlatilnice, slamoreznice, gelpeljni itd.

Tudi se pohabljeni stroji v lastni delavnici popravljajo. Točna postrežba.

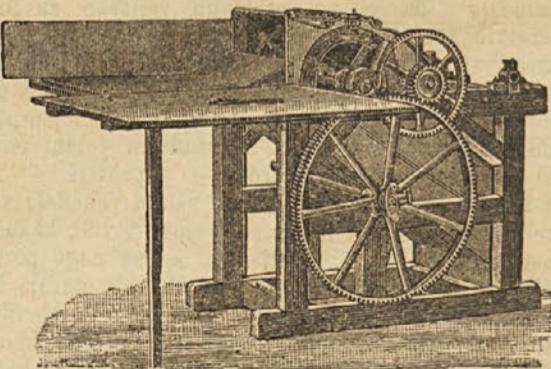
Cenike pošilja zastoj.

Kdor si hoče napraviti dobro kavo, naj si kupi pristne

Ölzove kave

Ölzova kava je najboljša in najčistejša primes za kavo.

Ölzova kava nema v sebi ne hrušk, ne pese, ne sirupa. Dobi se v vseh prodajalnicah za tržaško blago.

Valentin Riepl

v Celovcu, Badgasse št. 5.

Zaloga vsakovrstnih strojev, kmetijskih in šivalnih strojev, koles za tekanje (biciklov), sesalk itd. Prevzame tudi vodovode in napelje vodo tudi na višavo.

Hiša s kovačnico,

z vrtom, travnikom in njivami, vsega 1400 štirjaških sežnjem zemljišča, je po ceni na prodaj v Železni Kapli, ker je lastnik že star in si želi pokoja. Nekaj kupnine lahko tudi na hiši ostane. Več pové Jurij Haderlap, hišni posestnik v Železni Kapli na Koroškem (Eisenkappel).